

Badanie wstępne

Po zebraniu wywiadu badający może przystąpić do wstępnego rozpoznania problemu lub problemów pacjenta. W trakcie badania wstępnego badający powinien być nastawiony na rozwiązanie tych nieprawidłowości. Wszelkie kwestie, na które pacjent zwrócił uwagę podczas wywiadu, powinny zostać dokładnie prześledzone i ocenione, z uwzględnieniem również innych potencjalnych zaburzeń dodatkowych.

Celem badania wstępnego jest wykrycie wszelkich znaczących nieprawidłowości, takich jak wysoka wada refrakcji, nieprawidłowości w widzeniu obuocznym, zakłócenia ruchu gałek lub choroba ogólnoustrojowa. Wiele procedur przeprowadzanych podczas badania wstępnego można określić raczej jako obserwacje niż pomiary. Obserwacje te wskazują specjalistę, na co powinien zwrócić uwagę podczas badania refrakcji i widzenia obuocznego.

ORGANIZACJA PROCEDUR TESTOWYCH

Procedury wchodzące w skład badania wstępnego należy tak uporządkować, aby można je było szybko przeprowadzić i nie tracić między nimi zbyt wiele czasu. Specjalista powinien wyrobić sobie wprawę w szybkim przechodzeniu od jednej procedury do drugiej, w taki sposób, aby jego szybka praca nie powodowała u pacjenta wrażenia, że badanie wykonane zostało pośpiesznie i bez poświęcenia mu wystarczająco dużo czasu. Nawet podczas szybko przeprowadzanego badania specjalista powinien znaleźć czas na poinformowanie pacjenta o celu jego wykonywania, tak aby to doświadczenie wzbudzało w nim zainteresowanie.

Plan działania

Porządek procedur testowych w pewnym stopniu zależy od typu używanych urządzeń i ich lokalizacji. Korzystne jest takie ustawienie większości elementów wyposażenia, aby pacjent w trakcie badań nie musiał przesiadać się kilka razy z jednego miejsca na drugie. Nie jest to tylko kwestia wygody pacjenta, ale również straty cennego czasu specjalisty. Poza tym, jeżeli któreś z urządzeń jest nieodpowiednio ustawione, specjalista może zrezygnować z jego użycia, chyba że okaże się ono niezbędne. Dotyczy to szczególnie sprzętu do badania pola widzenia.

Plan wygodnie urządzonego pokoju badań przedstawiono na ryc. 7-1. Lampa szczelinowa znajduje się wraz z keratometrem na stoliku unitu do badania refrakcji. Specjaliści, którzy używają płaskiego ekranu do badań przesiewowych pola widzenia, mogą go zamontować po prawej stronie fotela do badań, tak aby wystarczyło obrócić fotel, dopasować jego wysokość (jeżeli to konieczne) i móc rozpocząć bada-

nie. Oświetlenie unitu jest zwykle wystarczające do badania pola widzenia i łatwo może być ustawione z powrotem na swoje miejsce.

Ustawienie procedur testowych. Sugerowana jest następująca kolejność procedur:

1. Badanie ostrości wzroku
2. Testy ruchów gałek ocznych i widzenia obuocznego
  - a. *Cover test*
  - b. Refleks rogówkowy
  - c. Punkt bliski konwergencji
  - d. Punkt bliski akomodacji
  - e. Ruchomość gałek ocznych
  - f. Reakcja źrenic
  - g. Widzenie stereoskopowe
3. Badanie widzenia barwnego
4. Badanie pola widzenia
  - a. Metoda konfrontacyjna
  - b. Płaski ekran lub perymetria automatyczna
5. Tonometria
6. Pomiar ciśnienia krwi
7. Badanie gałki ocznej – zewnętrzne (omówione w rozdz. 8)
8. Badanie gałki ocznej – wewnętrzne (omówione w rozdz. 8)

Wyposażenie drobne. Testy ostrości wzroku, test przesłaniania (*cover test*) i niektóre badania ruchomości gałek wymagają użycia przesłonki, niektóre testy ruchomości wymagają latarki „długopisowej”, testy punktu bliskiego konwergencji i punktu bliskiego akomodacji – zastosowania linijki, a niektóre testy (ostrość wzroku z bliska, punkt bliski akomodacji i *cover test*) – użycia testu do blizy.

Te drobne elementy wyposażenia mogą być trzymane w kieszeni marynarki lub w innym wygodnym miejscu, tak aby badania można było przeprowadzić szybko i płynnie. Wygodną tablicą do badań wstępnych jest zredukowana tablica Snellena wydrukowana na przesłonce lub plastikowej linijce, pokazanej na ryc. 7-2.

POMIARY OSTROŚCI WZROKU

Badania wstępne zwykle rozpoczyna się od ustalenia ostrości wzroku. Jest to logiczny początek, który umożliwi potwierdzenie ewentualnego zamazania widzenia zgłaszanego podczas wywiadu. Na ogół pacjenci oczekują, że będą czytać z litery z tablicy i niektórzy mogą wykazywać zniecierpliwienie, jeżeli każe się im przejść przez kilka innych testów, zanim umożliwi przeczytanie liter!

Standardowe warunki badania

Warunki badania ostrości wzroku powinny być tak bliskie „standardowi”, jak to tylko możliwe. Ma to kilka przyczyn: